

το μισό μέτρο. Η απόδοσή τους ακολουθεί τα γνωστά, παλαιοανακτορικά πρότυπα, χωρίς να απουσιάζουν εξαιρετικά δείγματα κοίλων ειδωλίων, που χαρακτηρίζονται από έντονη και ρεαλιστικά δηλωμένη ανατομία, κύρια στοιχεία της νεοανακτορικής τεχνοτροπίας (Ρεθεμιωτάκης 1998, 135). Βρέθηκαν, επίσης, αμφικέφαλα ειδώλια ταύρων, ένας σπάνιος τύπος αφιερώματος στα περισσότερα ιερά κορυφής στην Κρήτη<sup>5</sup>.

Παράλληλα, έχουν έρθει στο φως τμήματα πήλινων πλακιδίων με επιθέτα ειδώλια πτηνών και διπλών κεράτων, καθώς και οφιοειδή ομοιώματα.

Τα ανθρωπόμορφα ειδώλια (εικ. 11) δεν ξεπερνούν συνήθως σε ύψος τα 10-15 εκ. Διακρίνονται για τη μεγάλη τυπολογική ποικιλία τους, με ιδιαίτερη έμφαση στην περίτεχνη κόμμωση, στους πύλους και στην ενδυμασία. Αξιόλογη είναι, επίσης, η εύρεση ακέραιου, χάλκινου ειδωλίου λατρευτή (εικ. 12).

Μεταξύ των ευρημάτων σπάνια είναι τα ανθρώπινα, αναθηματικά μέλη, ενώ αφθονούν τα ομοιώματα φαλλών και οι πήλινοι βόλοι.

#### ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Η κεραμική (εικ. 13) χαρακτηρίζεται κατά κύριο λόγο για τη μέτρια ποιότητά της και τον εύθρυπτο πήλο. Δεν απουσιάζουν όμως και τα λεπτότεχνα, καλής ποιότητας, σκεύη. Τα ολόκληρα αγγεία είναι συνήθως πυριαιτήρια και μόνωτα προχοϊδία, που βρέθηκαν μαζί με τις αποθέσεις των ειδωλίων, στο δεύτερο στρώμα των τομών. Μεταξύ των υπόλοιπων θραυσμάτων αναγνωρίζονται ως επί το πλείστον κύπελλα (εικ. 14), τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ, τυπολογικό φάσμα, όπως καρινωτά, ημισφαιρικά, κωνικά, με κάθετα τοιχώματα, μόνωτα ή άωτα. Επίσης, λεκανίδες, γεφυρόστομοι σκύφοι, αλλά και χονδροειδή μαγειρικά ή αποθηκευτικά σκεύη, με τριποδικούς δίσκους, χύτρες και αμφορείς με ωοειδές στόμιο (εικ. 15). Υπάρχουν ακόμη λίγα θραύσματα αγγείων τραχωτού ρυθμού, καθώς και με επιθετη διακόσμηση στην εξωτερική τους επιφάνεια.

Με βάση αυτό το πρώτο επίπεδο μελέτης της κεραμικής από τη συστηματική, αλλά και από την παλαιά ανασκαφή, είναι σαφές ότι η διάρκεια ζωής του ιερού εκτείνεται σε όλη την Παλαιοανακτορική περίοδο και συνεχίζεται τουλάχιστον μέχρι την αρχή των νεοανακτορικών χρόνων.

#### ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πολύ πριν ξεκινήσει η συστηματική ανασκαφή, ο Βρύσινας (εικ. 16) όχι μόνο ήταν γνωστός στην επιστημονική βιβλιογραφία, αλλά εντασσόταν μαζί με το Γιούκτα, τον Τραόσταλο, τον Κόφινα και τον Πετισοφά στα μεγάλα ιερά κορυφής, τα οποία, μεταξύ των άλλων χαρακτηριστικών τους, συνδέονταν συνήθως με ανάκτορο ή με ανακτορικού τύπου οικιστική εγκατάσταση (Peatfield 1990, 126-129). Οι άζονες, επομένως, της έρευνας επικεντρώθηκαν εξ αρχής σε μία ενδελεχή εξέταση των στοιχείων που έρχονταν σταδιακά στο φως, προκειμένου να οριοθετηθεί και να ερμηνευθεί η εμβέλεια της ακτινοβολίας του ιερού, με τον εντοπισμό των χωρικών ορίων του, τη σύνδεσή

<sup>5</sup> Με την προσθήκη της δεύτερης κεφαλής ο αναθέτης έδινε έμφαση στην υλοποίηση της επίκλησης που αιτηύθυνε στη θεϊκή δύναμη. Ανάλογο ανάθημα, με δύο κεφαλές ταύρου, είναι το ρυτό από το ιερό κορυφής στον Τραόσταλο Ζάκρου (Μπάνου 2003, 172, αρ.51).